

Zdejmowanie cienkich warstw z płytek krzemowych metodą utleniania anodowego i rozpuszczania utworzonego tlenku

Przy wyznaczaniu profilów koncentracji implantowanych pierwiastków w płytkach krzemowych metodami neutronowej analizy aktywacyjnej i znaczników promieniotwórczych, konieczne jest zdejmowanie cienkich warstw /rzędu kilkudziesięciu Å/ z powierzchni płytek oraz zachowanie tych warstw do analizy.

Spśród stosowanych i opisanych metod/np. zdejmowanie warstw poprzez trawienie jonowe, "sputtering" [1], trawienie chemiczne [2], utlenianie bardzo cienkich warstw przez gotowanie w wodzie [3, 4] albo utlenianie anodowe/ za najodpowiedniejszą uznano utlenianie anodowe i rozpuszczanie utworzonej warstwy tlenku.

Metoda utleniania anodowego metali jest znana już od dawna. Wielu autorów badało jej mechanizm [5-9], własności utworzonych tlenków w porównaniu z tlenkami otrzymanymi innymi metodami [9, 10], ich stechiometrię [9, 11-16] oraz wpływ wielu parametrów i stosowanej aparatury na przebieg procesu utleniania [6, 8, 9, 11, 12, 14, 15, 17, 18].

Przy anodowym utlenianiu krzemu najczęściej stosowanym elektrolitem jest roztwór glikolu etylowego, zawierający KNO_3 w stężeniu 0,04 M oraz różne ilości wody /do 10%/, zaproponowany przez Duffeka, Benjaminiego i Mylroie [9]. Ostatnio pojawiły się prace, w których zamiast KNO_3 zastosowano mieszaninę KNO_3 i KNO_2 [19] albo $\text{Ca}[\text{NO}_3]_2$ [17].

Zdejmowanie warstw, poprzez utlenianie anodowe w celu wyznaczenia rozkładu głębokościowego oznaczanego pierwiastka, może być stosowane tylko wtedy, gdy sam proces utleniania nie wpływa na zmianę rozkładu tego pierwiastka, tzn., że w utlenionej warstwie metalu on w tej ilości, w jakiej był przed utlenianiem. Badania przeprowadzone dla glinu [20, 21] wykazały jednak, że przy anodowym utlenianiu pierwiastki o potencjale utleniania wyższym od potencjału utleniania glinu nie utleniają się wraz z nim, lecz cofają się do metalu przed frontem tlenkowym.

Dla krzemu nie natrafiono w literaturze na podobne badania, przyjęto więc za innymi autorami, że utlenianie anodowe nie deforma rozkładu głębokościowego obcych pierwiastków w krzemie. Założenie to jest o tyle prawdopodobne, że potencjał utleniania krzemu jest stosunkowo wysoki.

Mimo przeprowadzenia tak licznych badań, brak jest w literaturze konkretnych danych pozwalających uzyskiwać dokładne wyniki przy stosowaniu tej metody do wyznaczania koncentracyjnych profilów implantacyjnych pierwiastków. Istniejące w literaturze dane podające np. zależność grubości zdjętej warstwy od przyrostu napięcia, różnią się między sobą [6, 8, 15, 18, 19, 22, 23], dotyczą płytek o różnych własnościach i wyznaczane były dla różnych warunków prowadzenia procesu. Dla umożliwienia stosowania metody utleniania anodowego do wyznaczenia profilów koncentracji w konkretnych płytkach, konieczne było wyznaczenie zależności grubości zdjętych warstw od wielu czynników dla różnych płytek i dobór warunków optymalnych dla procesu utleniania i trawienia.

Szczególnie ważne było określenie wpływu wprowadzonej domieszki na przebieg procesu utleniania. Wymienione badania były celem niniejszej pracy.

1. CZĘŚĆ DOŚWIADCZALNA

1.1. Badany materiał

Dla uzyskania dużej ilości informacji użyto do badań płytek krzemowych jednakowo przygotowanych, ale charakteryzujących się różnymi własnościami. Wszystkie płytki wycięte były z monokryształów krzemu prostopadle do kierunku $\langle 111 \rangle$, polerowane i trawione; średnica ich wynosiła ok. 30 mm, a grubość - 0,2 mm. Różniły się jednak rezystancją oraz typem przewodnictwa. Powierzchnię niektórych płytek stanowiły warstwy epitaksjalne, a część z nich była implantowana galem, fosforem i arsenem. Po procesie implantacji płytki wygrzewano.

W tabelicy 1 zestawiono informacje o własnościach badanych płytek oraz warunkach ich przygotowania.

1.2. Zdejmowanie warstw

Utlenianie anodowe krzemu prowadzono w naczyniu, wykonanym według Golańskiego [22], z którego schemat podano na rys. 1.

Konstrukcja naczynia umożliwia wielokrotne prowadzenie utleniania bez wyjmowania płytki z uchwytu. Stabilność warunków prowadzenia procesu zapewniał zastosowany układ z automytnym sterowaniem i stabilizacją prądu oraz napięcia [24].

W czasie utleniania płytki oświetlano reflektorem halogenowym /z wyjątkiem płytki nr 1, którą oświetlano lampą od mikroskopu/. Utleniana powierzchnia płytek nr 2-11 wynosiła 3,2 cm², zaś prąd równy był 16 mA.

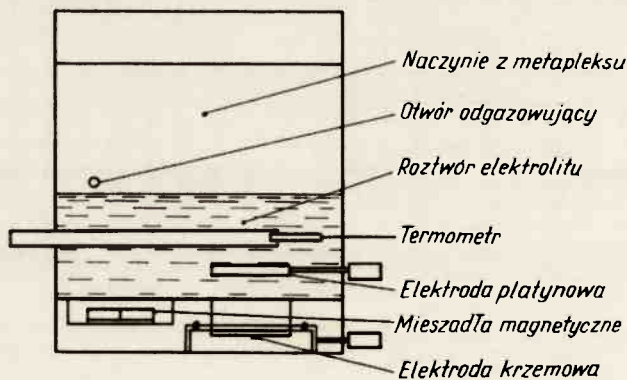
We wszystkich doświadczeniach stosowano elektrolit o słabym składzie /900 ml glikolu etylenowego - czysty, 4 g KNO₃ cz.d.a. i 100 ml wody destylowanej/ podanym przez Busena i Linzeya [12]. Do trawienia warstw tlenkowych używano 0,1 n HF, uzyskanego przez rozcieńczenie stężonego HF /cz.d.a./ wodą dejonizowaną.

Przed utlenianiem płytki przemywano rozcieńczonym HCl, wodą destylowaną, alkoholem etylowym i acetonem.

Pierwszy etap procesu polegał na utlenianiu płytki przy stałej gęstości prądu do osiągnięcia żądanej wartości napięcia, drugi zaś - na utrzymywaniu stałej wartości napięcia /jaką otrzymano na końcu etapu pierwszego/ w określonym czasie lub do określonego spadku prądu /do 20%/.

DANE DOTYCZĄCE UTLENIANYCH PŁYTEK KRZEMOWYCH

Nr	Typ przewodnictwa /przed ewentualnym implantowaniem/	Rodzaj powierzchni	Rezystancja (Ω , cm)	Warunki implantacji	Wyrzwanie po implantacji /w argonie/
1	p	epitaksjalna	warstwa 0,4-0,6 - podłoże 5-20	nie implantowane	nie wygrzewane
2	p	monokryształ	15,9-16,7	nie implantowane	nie wygrzewane
3	n	monokryształ	4	nie implantowane	nie wygrzewane
4	n	epitaksjalna	0,8-1,1	nie implantowane	nie wygrzewane
5	n	monokryształ	8	^{69}Ga , 50 keV- $1,4 \cdot 10^{14}$ j/cm ²	870°C; 75 min
6	n	epitaksjalna	warstwa 1,2-1,8 - podłoże 0,005-0,015	^{69}Ga , 60 keV- 10^{15} j/cm ²	600°C; 1 h
7	p	epitaksjalna	warstwa 0,4-0,6 - podłoże 5-20	^{31}P , 80 keV- $5 \cdot 10^{15}$ j/cm ² 42 keV- $1,8 \cdot 10^{15}$ j/cm ² 23 keV- $8 \cdot 10^{14}$ j/cm ²	600°C; 20 min
8	p	monokryształ	4-5	^{31}P , 60 keV- $5 \cdot 10^{15}$ j/cm ²	nie wygrzewane
9	p	monokryształ	15-18	^{75}As , 60 keV- $5 \cdot 10^{14}$ j/cm ²	650°C; 30 min
10	p	monokryształ	15-18	^{75}As , 60 keV- $5 \cdot 10^{14}$ j/cm ²	800°C; 30 min
11	p	monokryształ	15-18	^{75}As , 60 keV- $5 \cdot 10^{14}$ j/cm ² ^{30}Si , 70 keV- $5 \cdot 10^{15}$ j/cm ²	800°C; 30 min

Rys. 1. Schemat naczynia do prowadzenia elektrolizy

Po zakończeniu elektrolizy odczytywano temperaturę elektrolitu, przemywano płytkę /wyjmując ją razem z uchwytem /pod strumieniem alkoholu etylowego w ciągu kilkunastu sekund, następnie płytkę suszono w strumieniu powietrza w temperaturze pokojowej i trawiono dwukrotnie 0,1 n HF porcjami o stałej objętości /około 0,7 ml/, w czasie 1 minuty. Roztwory z trawień przenoszono polietylenową pipetką do polietylenowego naczynka, po czym przemywano dwukrotnie płytkę takimi samymi, jak przy trawieniu, porcjami 0,1 n HF, dołączając je do naczynka. Płytkę i uchwyt przemywano następnie strumieniem wody destylowanej, a później alkoholu, suszono i proces utleniania powtarzano.

1.3. Oznaczenie krzemu

W uzyskanych z trawień roztworach oznaczano zawartość krzemu metodą błękitu molibdenowego [25], z tą modyfikacją, że do części analiz stosowano alkohol n-amylovany zamiast n-butylovego.

Do serii roztworów z trawień dołączono po 3 "ślepe próby", to znaczy takie porcje 0,1 n HF, jakie były używane do trawienia i przemywania płytki. Od oznaczonych w roztworach z trawień ilości krzemu, oznaczoną w ślepych próbach.

1.4. Omówienie metody i wyników

Wybór metody oznaczania grubości zdjętych warstw wynika z następujących przesłanek: najczęściej stosowane do tego celu są metody optyczne /elipsometryczne, interferencyjne/ obarczone są dużym błędem, wynikającym z różnej, nawet w zakresie jednej warstwy tlenkowej, stechiometrii; zależy ona od wielu parametrów /ilości wody w elektrolicie, grubości warstwy tlenkowej [17, 9, 12] oraz istnienia między tlenkiem a metalem warstwy przejściowej, zubożonej w tlen, która wraz z warstwą tlenkową zostaje rozpuszczona [13]/.

Metody wyznaczania grubości zdjętych warstw przez oznaczenie Si w roztworze po trawieniu tlenku, są niezależne od jego stechiometrii, a także od zjawiska polegającego na trawieniu cienkiej warstwy nie utlenianego wcześniej krzemu /co jest związane prawdopodobnie z powstaniem cienkiej warstewki tlenku na powierzchni świeżo wytrawionego krzemu w reakcji z tlenem powietrza lub też z jonami OH, występującymi w bardzo niskich stężeniach w 0,1 n HF/. Obszerne badania na ten temat opisano w pracy [18]. Autorzy niniejszej pracy również przeprowadzali kilka prób dla określenia grubości warstwy krzemu trawionego bez wcześniejszego utleniania. Otrzymane wyniki wynosiły 8-17 Å Si. Jest więc korzystniejsze oznaczenie ilości Si bezpośrednio w roztworze, uzyskanym z rozpuszczenia utlenionej warstwy. Do oznaczenia małych ilości krzemu, rzędu 10^{-6} g, najodpowiedniejsze są dwie metody: neutronowej analizy aktywacyjnej i spektrofotometrii. Metoda analizy aktywacyjnej była stosowana do wymienionego celu przez kilku autorów [18, 22, 23], w naszym jednak przypadku takie zastosowanie było niemożliwe, gdyż utleniane płytki zawierały stosunkowo duże ilości innych pierwiastków. Jak wykazano metodą neutronowej analizy aktywacyjnej i autoradiografii [26] napromieniowane w reaktorze płytki zawierały wysokie aktywności wielu izotopów, oznaczenie więc w tej sytuacji krzemu przez nieselektywny pomiar promieniowania β ^{31}Si nie emituje promieniowania γ /byłoby obarczone bardzo dużym błędem, nawet przy strąceniowym wydzielaniu Si, jak to robiono w pracy [18, 22]. Poza tym nie można byłoby oznaczać w ten sposób krzemu z płytek implantowanych

pierwiastkami aktywnymi się silnie w strumieniu neutronów termicznych, takich jak gal, fosfor, arsen.

Do oznaczania krzemu zastosowano więc metodę spektrofotometryczną, podobnie jak autorzy pracy [9].

Uzyskane wyniki przedstawiono w Tabl. 2 oraz na rys. 4-9. W przypadkach, gdy przedstawione zależności wyrażone były liniami prostymi, stosowano do ich określenia metodę najmniejszych kwadratów /przy wyznaczaniu krzywych indywidualnych dla każdej płytki, wyniki w Tabl. 2/. Na krzywych oznaczano przy naniesionych punktach wartości błędów, liczone jako suma błędu oznaczenia krzemu w analizowanym roztworze i błędów z innych źródeł, razem $\pm 10\%$.

Jednym ze źródeł błędu jest niedokładność pomiaru utlenianej powierzchni płytki, gdyż w pewnych przypadkach granica pola utlenianego i nie utlenianego jest nierówna i nieostra. Widać to wyraźnie na rys. 2., przedstawiającym autoradiogramy płytek po zdjęciu warstw do głębokości paru tysięcy Å. Na rysunku 2a przedstawiono autoradiogram płytki, implantowanej ^{71}Ga i napromienianej w reaktorze, zaś na rys. 2b - autoradiogram płytki implantowanej ^{31}P . Innym źródłem błędu są wahania temperatury w zakresie około 10°C .

Stosowany w niniejszej pracy proces utleniania składa się z dwóch etapów: pierwszy jest prowadzony przy stałej gęstości prądu i_0 /podczas jego trwania wzrasta napięcie/, zaś drugi - przy stałej wartości napięcia /takiej, jaką otrzymano na końcu etapu pierwszego/, przy czym następuje spadek gęstości prądu i wyrównywanie utworzonej warstwy tlenkowej. Na kształt otrzymanej w takim procesie krzywej kalibracji, przedstawiającej zależność grubości zdjętej z powierzchni płytki warstwy od przyrostu napięcia, ma wpływ wiele czynników, które kolejno badano.

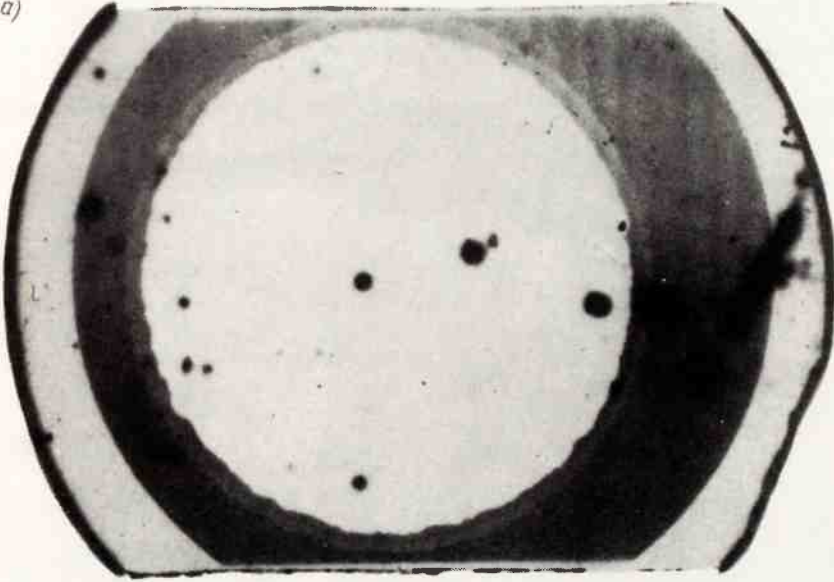
1.4.1. Zależność od oświetlenia

Określenie przyrostu napięcia w trakcie pierwszej części procesu sprawia pewne trudności, związane z określeniem wartości napięcia początkowego. Przy stosunkowo słabym oświetleniu płytki, stanowiącej anodę, przebieg napięcia w czasie bezpośrednio po rozpoczęciu elektrolizy przedstawiono schematycznie na rys. 3. Schemat "a" dotyczy utleniania krzemu typu p, zaś "b" - typu n.

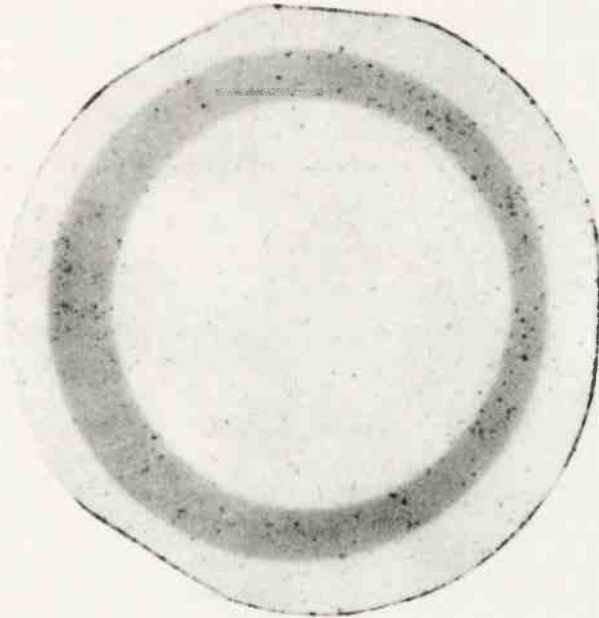
Przy silniejszym oświetleniu reflektorem halogenowym napięcie wzrasta wyłącznie według schematu "a", co wynika z większej szybkości dostarczania do utlenionej powierzchni nośników mniejszościowych [6, 12, 14]. W dalszej części doświadczeń stosowano więc silne oświetlenie halogenowe.

Pomiędzy schematami przedstawionymi na rys. 3 istnieje różnica nie tylko w charakterze przebiegu krzywych, ale również w wysokości napięcia początkowego. Dla krzemu typu p /schemat "a"/ wynosi ono około 20 V, a dla typu n /schemat "b"/ - 80-120 V. Oświetlenie utlenianej płytki wpływa i w inny sposób na proces utleniania. Na rysunku 4 przedstawiono krzywe kalibracji dla jednej płytki, przy czym przy poszczególnych punktach oznaczono czas trwania drugiego etapu. Jak widać, czas w jakim gęstość prądu spada do 20% i_0 , a wraz z nim grubość utlenionej warstwy, wzrasta bardzo silnie w miarę przyrostu napięcia. Zjawisko to występuje w znacznie mniejszym stopniu przy silnym oświetleniu.

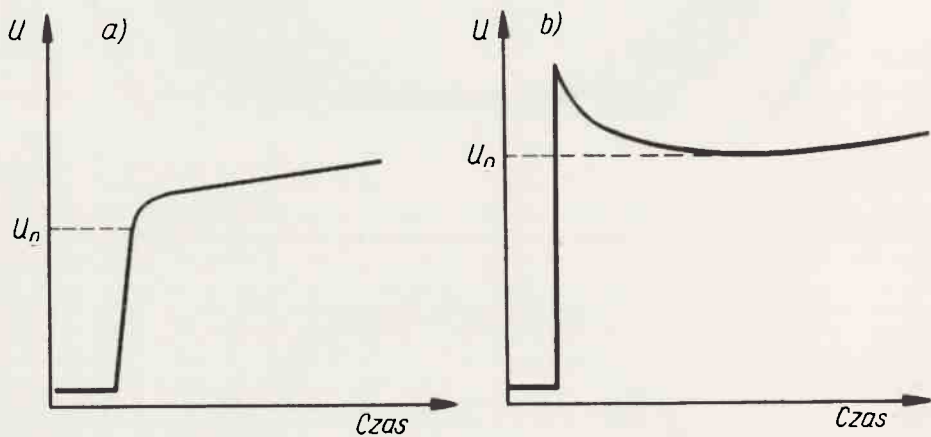
a)

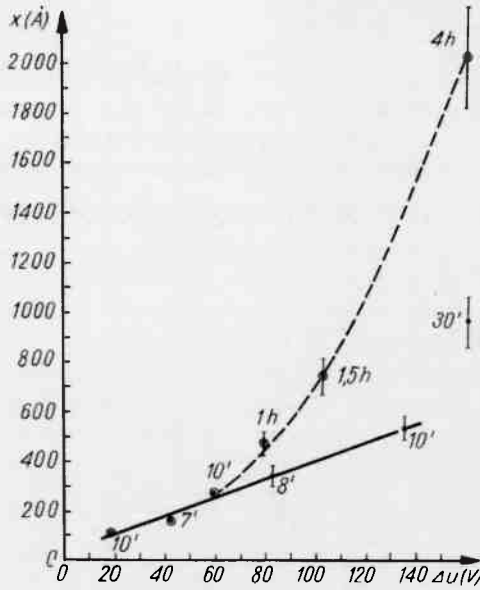
b)

Rys. 2. Autoradiogramy płytek implantowanych galem /a/ i fosforem /b/, po zdjęciu warstw ze środkowego obszaru powierzchni do głębokości kilku tysięcy Å

Rys. 3. Schemat przebiegu wzrostu napięcia w czasie

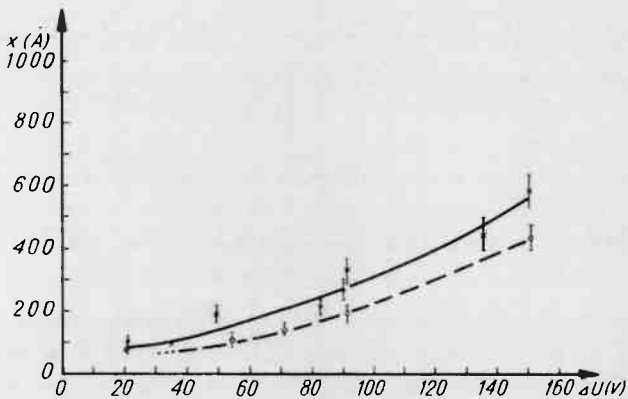
Rys. 4. Krzywa kalibracji dla krzemu typu p z warstwą epitaksjalną /płytką nr 1/:

$$i/s = 3,85 \text{ mA/cm}^2,$$

oświetlenie lampą mikroskopową

/⊙/ - spadek i do 20% i_0

/•/ - spadek gęstości prądu do $i = 20\% i_0$. Przy punktach podane czasy trwania drugiego etapu

Rys. 5. Krzywe kalibracji dla krzemu typu n /płytką nr 3/:

/•/ - spadek i w czasie do 10 min;

/x/ - spadek i w czasie do 20 min

1.4.2. Zależność od sposobu prowadzenia drugiego etapu

W literaturze brak jest zgodnych opinii co do konieczności prowadzenia drugiego etapu elektrolizy i sposobu, w jaki powinien on być prowadzony. Niektórzy autorzy nie prowadzili go wcale, inni - tylko do osiągnięcia określonego spadku gęstości prądu /np. do 10% i_0 /, jeszcze inni kierowali się czasem jego trwania.

Otrzymane wyniki /np. rys. 4 i 5/ świadczą o silnym wpływie czasu prowadzenia drugiego etapu na grubość utlenianej warstwy. Wpływ ten jest szczególnie silny w przypadku Si typu n oraz implantowanego fosforem, co obserwowano przy wielu płytkach. Czas trwania drugiego etapu aż do spadku gęstości prądu do 20% i_0 wynosi np. dla grubych warstw często około godziny, a grubość utlenianej warstwy jest dwukrotnie większa, niż przy prowadzeniu drugiego etapu w czasie 10 minut. Wydaje się więc słuszniejsze prowadzenie tego etapu w określonym czasie /np. w ciągu 10 min./, niż do określonego spadku gęstości prądu, toteż w większości dalszych prac stosowano ten pierwszy sposób.

1.4.3. Zależność od gęstości prądu i od temperatury

Przeprowadzone badania wykazały, że w zakresie gęstości prądu 2,5-5 mA/cm² /który to wykres jest według autorów pracy [11] optymalny/ wpływ tej gęstości na grubość utlenionej warstwy jest niewielki.

Wniosek ten jest podobny do przedstawionego w pracy [8].

Dla określenia wpływu temperatury nie prowadzono badań systematycznych, parokrotnie jednak stwierdzono, że z jej kilkustopniowym wzrostem w zakresie temperatur 20-34°C grubość utlenionej warstwy rośnie. Jest więc konieczne kontrolowanie temperatury elektrolitu i chłodzenie go, jeśli temperatura wyraźnie wzrośnie.

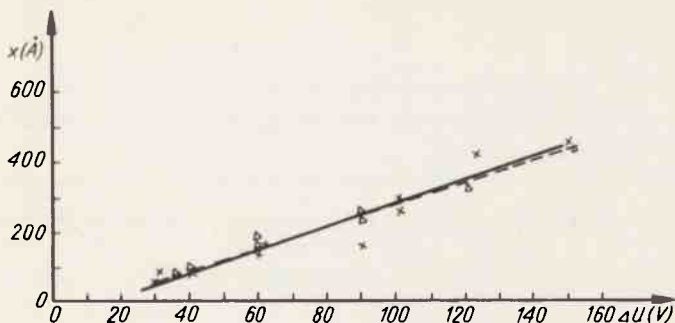
1.4.4. Zależność od rodzaju utlenionego krzemu i wprowadzonej implantacyjnie domieszki

Dla różnych rodzajów krzemu otrzymywano krzywe o różnym nachyleniu /Tabl. 2/. Njemal identyczne krzywe otrzymane dla płytki z krzemu typu p i płytki z krzemu typu n z warstwą epitaksjalną /rys. 6/ oraz podobną dla płytki Si typu n nr 6 /Tabl. 2/.

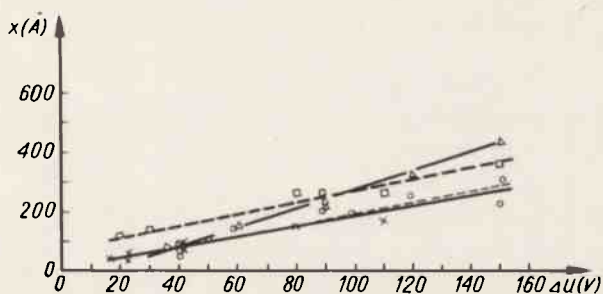
Fakt ten trudno zinterpretować. Przeprowadzono próbę uzyskania uśrednionej krzywej kalibracyjnej dla płytek o numerach 1-6 /Tabl. 2/, tzn. dla wszystkich utlenianych przy oświetleniu reflektorem halogenowym, z wyłączeniem płytek implantowanych fosforem i arsenem.

Otrzymano następujące wyniki: dla $\Delta U = 50 \text{ V}$ $\bar{x} = 121 \text{ \AA}$, przy czym najniższy wynik różnił się od średniej o 26%, zaś najwyższy o 45%, dla $\Delta U = 100 \text{ V}$ $\bar{x} = 263 \text{ \AA}$ z najniższym wynikiem różniącym się o 16% i najwyższym o 10%, dla $\Delta U = 150 \text{ V}$ $\bar{x} = 420 \text{ \AA}$ z najniższym wynikiem różniącym się o 17% i najwyższym o 0%.

Jak wynika z przedstawionych obliczeń, błąd, jaki można popełnić stosując uśrednioną krzywą, jest dla warstw najgrubszych, przy $\Delta U = 100$ i 150 V , stosunkowo niewielki, natomiast dla warstw cienkich, przy $U = 50 \text{ V}$, bardzo duży. Toteż uśrednioną krzywą można stosować tylko przy zdejmowaniu warstw grubych.

Rys. 6. Krzywa kalibracji dla krzemu: Δ - typu p /płytkę nr 2/ $\times$ - typu n z warstwą epitaksjalną /płytkę nr 4/. Spadek i do 20% i_0 w czasie do 10 min

Rys. 7. Krzywe kalibracji dla: $\times$ - krzemu typu p z warstwą epitaksjalną, implantowanego fosforem /płytkę nr 7/, linia ciągła, $\circ$ - krzemu typu p, implantowanego fosforem /płytkę nr 8/, linia przerywana, Δ - krzemu typu p /płytkę nr 2/, linia ciągła, $\square$ - krzemu typu p z warstwą epitaksjalną /płytkę nr 1/, linia przerywana. Spadek i w czasie 10 min.

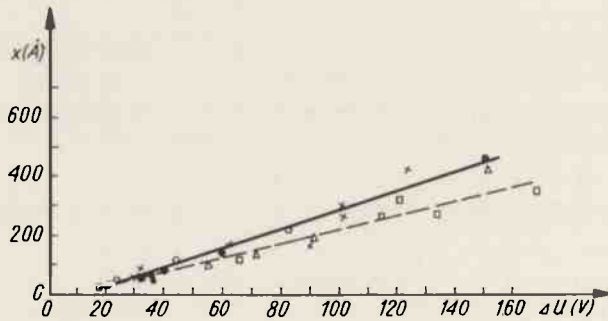
Na rysunku 7 przedstawiono krzywą kalibracji dla płytki typu p z warstwą epitaksjalną, również implantowanej fosforem. Jak widać, tworzą one niemal jedną linię, a więc obecność warstwy epitaksjalnej nie ma w tym przypadku wpływu na krzywą kalibracji. Nachylenie tej krzywej jest znacznie mniejsze, niż krzywych otrzymanych dla płytek p i p z warstwą epitaksjalną, ale nie implantowanych, zamieszczonych również na rys. 7. Z rysunku tego wynika, że nie można przy obliczaniu grubości warstw zdjętych z płytek implantowanych fosforem stosować krzywych kalibracji, sporządzonych dla podobnych płytek, ale nie implantowanych.

W przeciwieństwie do fosforu implantacja galem nie wpływa na zmianę krzywej kalibracji. Przedstawiono to na rys. 8; z którego wynika wspólna krzywa kalibracji dla płytek krzemu typu n zarówno implantowanej galem, jak i nie implantowanej. Na rysunku tym umieszczono również drugą wspólną krzywą kalibracji dla płytek z krzemu typu n z warstwą epitaksjalną, implantowanej galem i nie implantowanej.

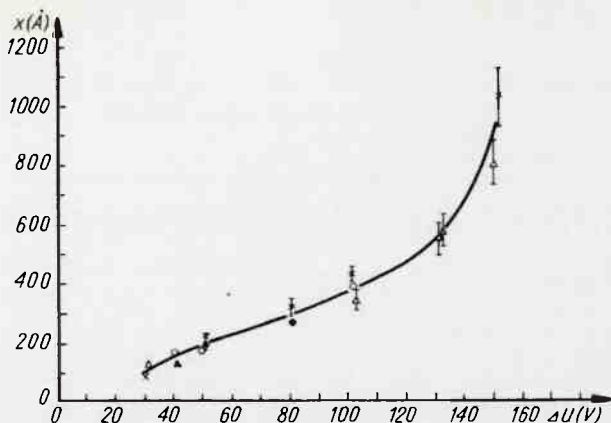
Najsilniejszy wpływ na krzywą kalibracji wywiera implantacja arsenem, co ilustruje rys. 9 i Tabl. 2.

GRUBOŚĆ ZDJĘTEJ WARSTWY KRZEMU PRZY CZASIE TRWANIA DRUGIEGO ETAPU DO 10 MIN, OŚWIETLENIU REFLEKTOREM HALOGENOWYM ORAZ RÓŻNYCH PRZYROSTÓW NAPIĘĆ

Nr płytki	Nr rysunku	Typ przewodnictwa /przed impantacją/	Implantowany pierwiastek	Grubość warstwy Si (Å) dla ΔU		
				50 V	100 V	150 V
1	7	p /z warstwą epitaksjalną/	-	175	275	375
2	6,7	p	-	120	280	450
3	5,8	n	-	90	220	435
4	6,8	n /z warstwą epitaksjalną/	-	110	285	455
5	8	n	Ga	105	225	350
6	8	n /z warstwą epitaksjalną/	Ga	125	290	450
7	7	p /z warstwą epitaksjalną/	P	100	185	270
8	7	p	P	100	190	285
9,10,11	9	p	As	180	380	950

Rys. 8. Krzywe kalibracji dla: /x/ - krzemu typu n z warstwą epitaksjalną /płytką nr 4/, /o/ - krzemu typu n z warstwą epitaksjalną implantowanego galem /płytką nr 6/, /Δ/ - krzemu typu n /płytką nr 3/ /□/ - krzemu typu n implantowanego galem /płytką nr 5/. Spadek i w czasie 10 min

Rys. 9. Krzywa kalibracji dla krzemu typu p, implantowanego arsenem /płytki nr 9 -
 - /x/, 10 - /O/, 11 - /Δ/.
 Spadek i w czasie 10 min

2. WNIOSKI

- 1/ Przy zdejmowaniu warstw z powierzchni płytek krzemowych metodą utleniania anodowego niezbędne jest dokładne ustalenie procedury i ścisłe jej przestrzeganie, zarówno przy wyznaczaniu krzywej kalibracji, jak i przy zdejmowaniu warstw w celu wyznaczania profilu stężeniowego implantowanego pierwiastka;
- 2/ przy opracowywaniu procedury należy zwrócić szczególną uwagę na dobór warunków prowadzenia drugiego etapu utleniania;
- 3/ przy utlenianiu anodowym korzystne jest silne oświetlenie utlenianej płytki /np. przez reflektor halogenowy/, należy również kontrolować temperaturę elektrolitu i nie dopuszczać do znaczniejszego jej wzrostu;
- 4/ dla stosowania metody utleniania anodowego do zdejmowania cienkich warstw przy wyznaczaniu profili koncentracji nie można posługiwać się jedną, uniwersalną krzywą kalibracji. Przed obliczeniem grubości zdjętych warstw należy zebrać wiele informacji o utlenionej płytce, dotyczących typu jej przewodnictwa, ewentualnej obecności epitaksjalnej warstwy powierzchniowej, rezystancji, rodzaju i dawki implantowanego pierwiastka - i dopiero na podstawie tych danych dobrać najodpowiedniejszą krzywą do odczytywania grubości zdjętych warstw. Bez stosowania takiej metody postępowania błąd określenia grubości zdjętej warstwy, a co za tym idzie i stężenia oznaczonego w niej pierwiastka, może być nawet przy stałej procedurze postępowania bardzo wysoki. Wynik ten jest zgodny z wynikami pracy [13], której autorzy ostrzegają przed stosowaniem uniwersalnej krzywej kalibracji dla płytek o bardzo niskiej rezystancji i płytek po implantacji. Stosowanie takiej wspólnej krzywej jest dopuszczalne dla płytek nie implantowanych lub implantowanych borem lub galem, przy utlenianiu grubych warstw / ΔU ok. 100-150 V/

Autorzy dziękują dr B. Wójtowicz-Natanson i dr J. Kryłowowi za cenne dyskusje , a K. Marczak za pomoc w wykonaniu części pracy doświadczalnej.

Literatura

1. Carter G., Barnach J. N., Grant W. A.: *Rad. Effects* 16, 107, 1972
2. Bader R., Kalbitzer S.: *Appl. Phys. Letters* 16, 13, 1970
3. Moll J. L., Meyer N. I., Bartelink D. J.: *Phys. Rev. Letters* 7, 87, 1961
4. Ilos P. A., Leibenhaut B.: *Solid State Electronics* 5, 331, 1962
5. Mott N. I.: *Trans. Farad Soc.* 43, 429, 1947
6. Schmidt P. F., Michel W.: *J. Electrochem. Soc.*, 104, 230, 1957
7. Fritzsche C. R.: *Solid State Commun.* 6, 341, 1968
8. Fritzsche C. R.: *J. Phys. Chem. Solids* 30, 1885, 1969
9. Duffek E. F., Benjamini E. A., Mylroie C.: *Electrochem. Technol.* 3, 75, 1965
10. Rovesz A. G.: *J. Electrochem. Soc.* 114, 629, 1967
11. Schmidt P. F., Owen A. E.: *J. Electrochem. Soc.* 111, 682, 1964
12. Busen K. M., Linzey R.: *Trans. AIME* 236, 306, 1966
13. Sigmon T. W., Chu W. K., Lugujo E., Mayer J. W.: *Appl. Phys. Letters* 24, 105, 1974
14. Duffek E. F., Mylroie C., Benjamini E. A.: *J. Electrochem. Soc.* 111, 1042, 1964
15. Manara A., Ostidich A., Pedroli G., Restelli G.: *Thin Solid Films* 8, 359, 1971
16. Jarzebski Z. M.: *Oxide Semiconductors, Intern. Series of Monographs in the Science of the Solid State*. Pergamon Press V. 4, 1973
17. Restelli G., Girardi F., Mousty F., Ostidich A.: *Nucl. Instrum. Methods* 112, 581, 1973
18. Przyborowski W., Roed J., Lippest J., Sarholt L., Kristensen, *Rad. Effects* 1, 33, 1969
19. Beynon J. D. E., Bloodworth G. G., McLeod I. M.: *Solid State Electron.* 16, 309, 1973
20. Mackintosh W. D.: *J. Radioanal. Chem.* 17, 45, 1973
21. Mackintosh W. D., Brown F., Plattner H. H.: *J. Electrochem. Soc.* 121, 1281, 1974
22. Golański A.: *Elektronika* 13, 448, 1972
23. Davies J. A., Ball G. C., Brown F., Domeij B.: *Can. J. Phys.* 42, 1070, 1964
24. Chajęcki T.: *Praca przygotowana do publikacji*.
25. Gołkowska A.: *Chem. Anal.* 10, 749, 1965
26. Jaskólska H., Waliś L., Rowińska L.: *Prace ITE* 7, 18, 1974